

Nádorová onemocnění psů a koček

(MVDr. Roman Kvapil, květen 2011)

Co je to neoplasie, tumor a rakovina?

Neoplasie je nekontrolovaný, abnormální růst buněk nebo tkáně v těle a útvar vzniklý abnormálním růstem sám o sobě se nazývá neoplazma nebo tumor. Může být benigní (nezhoubný) nebo maligní (zhoubný). Benigní tumory nerostou agresivně, nerostou do okolních tkání a nerozšiřují se v těle. Maligní tumory naproti tomu mají tendenci růst rychle, rozšiřují se do okolních tkání a rozšiřují se do jiných částí těla, vytvářejí metastázy.

Slovo tumor se používá k popisu aktuálního zduření nebo jiné podoby neoplasie. Slovo rakovina je často spojené s neoplasí, ale jen maligní tumory jsou skutečně rakovinou.

10 nejčastějších příznaků nádorů u malých zvířat:

1. Abnormální boule nebo zduření, které přetrvává nebo se dále zvětšuje
2. Vředy, které se nehojí
3. Hubnutí
4. Ztráta chuti k jídlu
5. Krvácení nebo výtok z jakéhokoliv tělesného otvoru
6. Nepříjemný zápach
7. Obtížný příjem krmiva nebo polykání
8. Neochota k pohybu nebo ztráta vitality
9. Trvalé kulhání nebo ztuhlost
10. Obtížné dýchání, močení nebo vyprazdňování

Jak časté jsou tumory a rakovina?

Tumory jsou časté u malých domácích zvířat a jejich frekvence výskytu se zvyšuje s přibývajícím věkem zvířete. Rakovina odpovídá téměř za polovinu úhynů malých domácích zvířat starších 10 let. U psů se vyskytuje rakovina ve stejné míře jako u lidí, zatímco u koček v míře menší.

Jak se diagnostikuje?

Podezření na tumor získáme na základě anamnézy a klinického vyšetření zvířete. Většinou musíme provést další vyšetření jako rentgenologické vyšetření, vyšetření krve a ultrazvukové vyšetření, abychom potvrdili tumor. Biopsie, získání vzorku tkáně z tumoru pro vyšetření pod mikroskopem, je obvykle nezbytnou diagnostickou procedurou, abychom potvrdili diagnózu tumoru a pomůže nám stanovit, zda-li je tumor benigní nebo maligní. Někdy je nutné provést biopsie i jiných tkání (např. lymfatická uzlina), abychom stanovili jak daleko se maligní tumor rozšířil.

Dá se tumorům zabránit?

Bohužel, příčina většiny neoplastických onemocnění je neznámá a proto se prevence provádí obtížně. Pouze včasné odhalení a terapie tumoru jsou nejlepší cestou ošetření tumoru u malých domácích zvířat.

Nejčastější typy tumorů vyskytující se u malých domácích zvířat:

Kůže – Kožní tumory jsou velmi časté u starých psů a mnohem méně často se vyskytují u koček. Většina kožních tumorů u koček je maligních, naproti tomu u psů jsou často benigní. Je potřeba vždy vyšetřit všechny kožní tumory u psů a koček, aby se zjistilo, že nejsou maligní.

Mléčná žláza – 50% tumorů mléčné žlázy u psů a více než 85% tumorů mléčné žlázy koček jsou maligní. Kastrace feny před 12 měsíci jejího věku může značně redukovat riziko tumorů mléčné žlázy.

Hlava a krk – Nádor dutiny ústní je častá u psů a méně častá u koček. Pozorované příznaky jsou útvar na dásni, krvácení nebo zápach z dutiny ústní, nebo obtíže při příjmu potravy. U maligních útvarů je důležitá rychlá a agresivní terapie. Tumor se může také vyskytnout v dutině nosní u kočky i psa. Krvácení z nosu, obtížné dýchání nebo zduření tváře jsou příznaky, které mohou poukazovat na nádor.

Lymfom – Lymfom je častá forma tumoru psů a koček. Je charakterizována zvětšením jedné nebo více mízních uzlin v těle. Infekce virem kočičí leukémie může způsobit lymfom u některých koček.

Varlata – Nádory varlat jsou vzácné u koček a časté u psů, zvláště u těch s nesestouplými varlaty (varlata nejsou v šourku a zůstávají v dutině břišní nebo mezi dutinou břišní a šourkem).

Tumory dutiny břišní – Nádory v dutině břišní se vyskytují často, ale je obtížné provést jejich ranou diagnostiku. Hubnutí nebo zvětšení dutiny břišní mohou být potom příznaky tumoru v dutině břišní.

Kosti - Tumory kostí diagnostikujeme nejčastěji u velkých plemen psů a u psů starších 7 let, vzácně u koček. Kosti lýtky blízko kloubu jsou nejčastějším místem jejich výskytu. Trvalá bolestivost, kulhání a zduření postižené oblasti jsou nejčastější příznaky onemocnění.

Mnoho uvedených příznaků zjišťujeme i u jiných onemocnění, které nejsou nádory. Vždy by měly být vyšetřeny veterinářem, aby byla stanovena příčina. Tumor je často léčitelný a včasná diagnostika vede veterináře k poskytnutí nejlepší možné péče.

Jak se rakovina léčí?

Každý typ nádoru potřebuje individuální péči a může zahrnovat jednu nebo kombinaci více druhů terapií jako chirurgický zákrok, chemoterapii, radiační terapii nebo imunoterapii. Důležité je také celkové zdraví vašeho zvířete a váš veterinář může v souvislosti s léčbou tumoru doporučit změnu krmení nebo jiná opatření, aby pomohli lepší odpovědi zvířete na vlastní terapii nádoru. Když máme diagnózu, veterinář s vámi prodiskutuje nejlepší způsob léčby a rizika a vedlejší účinky spojené s terapií. Důležitou součástí terapie je terapie bolesti. V některých případech tumorů vás může veterinář referovat na jiné pracoviště.

Některé typy tumorů mohou být vyléčeny, ale jiné typy mohou být léčeny jen tak, že snížíme jejich rozšíření a prodloužíme pohodlný život vašeho zvířete. Včasné odhalení nádoru a zjištění jejího typu, jsou největšími faktory určujícími úspěch terapie.

U některých případů je zvažována euthanasie u zvířete s nádorem (zvláště u některých typů rakovin). Než se rozhodnete pro terapii nebo euthanasii, prodiskutujte případné možnosti s veterinářem. Tak můžete učinit nejlepší rozhodnutí pro vaše zvíře a vaši rodinu.

Jaké je procento úspěšnosti?

Procento úspěšné léčby silně závisí na typu a rozsahu tumoru jakož na agresivitě terapie. Benigní tumor se obvykle léčí snadno a terapie nádoru je úspěšnější, je-li tato diagnostikována brzy. Ačkoliv některé tumory (zvláště hodně agresivní rakovina) nemohou být vyléčeny, terapie může prodloužit vašemu zvířeti život a zlepšit jeho kvalitu.

Co přinese budoucnost?

Zvířata mají dnes lepší šanci na léčbu neoplasií a rakoviny než měli dříve. Nové diagnostické metody mohou napomoci odhalit nádory dříve a zlepšit tak šanci vašeho zvířete na vyléčení. Nové metody terapie jsou vyvíjeny tak, aby zlepšily úspěšnost a zmenšily rizika vedlejších účinků.

MVDr. Roman Kvapil
e-mail: kvapil@vetkolma.cz

www.vetkolma.cz
www.vetobchod.cz

Článek ev. foto je možno přejímat, kopírovat, rozšiřovat a tisknout **pouze s písemným souhlasem autora.**